

ಮತ್ತು ಇದನ್ನು ಪಡೆದ ಮೇಲೆ ಎಂಥಾ ದುಃಖವೂ ಅವನನ್ನು ವಿಚಲಿತಗೊಳಿಸುವುದಿಲ್ಲ. (ಗೀತಾ, ೬ : ೨೧-೨೨)

ಪರಮಸುಖವನ್ನು ಪಡೆಯುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಯೋಗಿಯು ಸಮದರ್ಶಿಯೂ ಆಗುತ್ತಾನೆ. ಆಂತರಿಕ ಪರಿವರ್ತನೆ ಯೊಂದಿಗೆ ಬಾಹ್ಯ ಪರಿವರ್ತನೆಯೂ ಆಗುತ್ತದೆ. ಅವನು ಜಗತ್ತನ್ನು ನೋಡುವ ದೃಷ್ಟಿಯೇ ಬದಲಾಗುತ್ತದೆ. ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ :

ಸರ್ವಭೂತಸ್ಥಮಾತ್ಮಾನಂ ಸರ್ವಭೂತಾನಿ ಚಾತ್ಮನಿ |

ಈಕ್ಷತೇ ಯೋಗಯುಕ್ತಾತ್ಮಾ ಸರ್ವತ್ರ ಸಮದರ್ಶನಃ ||

(೬ : ೨೯)

“ಯೋಗದಲ್ಲಿ ನೆಲೆನಿಂತವನು ಎಲ್ಲದರಲ್ಲಿಯೂ ಆತ್ಮನನ್ನೂ ಆತ್ಮನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ನೋಡುತ್ತಾನೆ. ಅವನು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಸಮದರ್ಶಿಯಾಗುತ್ತಾನೆ.”

ಸಮದರ್ಶನದಿಂದ ಪ್ರೀತಿ, ಸಹಾನುಭೂತಿ, ಸಹಬಾಳ್ವೆ, ಸಹಕಾರ ಇತ್ಯಾದಿ ಸದ್ಗುಣಗಳೆಲ್ಲ ಸ್ಫುರಿಸುತ್ತವೆ. ಈ ಸಮದರ್ಶಿತ್ವವು ಆತ್ಮದರ್ಶನದ ಮೂಲಕ ಅತ್ಯಂತ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗುವುದು. ಆದರೆ ಇತರರು ಈ ಗುಣವನ್ನು ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಆತ್ಮದರ್ಶನವಾಗುವವರೆಗೆ ಕಾಯಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಪ್ರಯತ್ನಪೂರ್ವಕವಾಗಿಯೂ ಈ ಗುಣವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಅದಲ್ಲದೆ ಕೇವಲ ಭೇದದೃಷ್ಟಿಯನ್ನೇ ನಮ್ಮ ನಡವಳಿಕೆಯ ಆಧಾರವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡರೆ ರಾಗ, ದ್ವೇಷ, ಭಯ, ಸ್ವಾರ್ಥತೆ, ಯುದ್ಧ, ಹೈಜಾಕಿಂಗ್ ಎಲ್ಲ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಅನೇಕ ಸ್ವಕೇಂದ್ರಿತ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು, ತಾವು ಉತ್ತಮ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದರೂ, ತಮಗೆ ಎಲ್ಲರಿಂದ ಅನ್ಯಾಯವಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದೇ ರೀತಿ ಒಂದು ಜನಾಂಗವೇ ಭಾವಿಸಲು ತೊಡಗಿದರೆ ಯುದ್ಧ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ.

ಸಮದರ್ಶಿಯಾದವನಿಗೆ ತನ್ನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸುಖದುಃಖಗಳೆರಡೂ ಸಮಾನವಾಗುತ್ತವೆ. ಅವನ ಪಾಲಿಗೆ ಇವುಗಳೆಲ್ಲ ವಿವಿಧ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಅಷ್ಟೆ. ನಾವು ಒಂದು ಬಗೆಯ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ‘ಸುಖ’ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತೇವೆ, ಇನ್ನೊಂದು ಬಗೆಯ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ‘ದುಃಖ’ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತೇವೆ. ಯೋಗಿಯು ಮಾತ್ರ ಅದನ್ನು ಕೇವಲ ‘ಬದಲಾವಣೆ’ಯಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಾನೆ, ಅವನಿಗೆ ಆ ಬದಲಾವಣೆಯ ಹಿಂದಿರುವ ‘ಸತ್ಯ’ವೇ ಮುಖ್ಯ. ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲುಂಟಾಗುವ ವಿಶೇಷ ವ್ಯತ್ಯಯಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಜೀವಹಾನಿಯುಂಟಾದರೆ ಅದನ್ನು ಪ್ರಕೃತಿವಿಕೋಪ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತೇವೆ. ಏನೂ ಆಗದಿದ್ದರೆ ಅದೊಂದು ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಬದಲಾವಣೆ ಅಷ್ಟೆ. ಜನವಸತಿಯ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಭೂಕಂಪವುಂಟಾದರೆ ಅದೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಅನಾಹುತ. ಅದೇ ನಿರ್ಜನ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಾದರೆ ಅದೊಂದು ಸುದ್ದಿಯೇ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇವೆಲ್ಲವೂ ಸಾಪೇಕ್ಷಿಕ.

ಗ್ರೀಸ್ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಡಯೊನಿಸಸ್ ಎಂಬ ಒಬ್ಬ ಮಹಾಯೋಗಿ

ಇದ್ದನು. ಅವನು ಎಲ್ಲವೂ ಕನಸು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದನು. ಒಮ್ಮೆ ಅವನಿಗೆ ಯಾರೊ ಹೊಡೆದಿದ್ದರಿಂದ ಅವನ ಕಾಲು ನೋಯುತ್ತಿತ್ತು. ಬೇರೆಯವರು ಅವನನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಿದರು, “ನೀವು ಎಲ್ಲವೂ ಕನಸು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಲ್ಲ, ಈಗ ಈ ನೋವಿನ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ?” ಡಯೊನಿಸಸ್ ನಕ್ಕು ನುಡಿದನು: “ಹೌದು, ಇದೊಂದು ನೋವಿನ ಕನಸು.”

ಶ್ರೇಷ್ಠ ಯೋಗಿಯ ಕುರಿತಾಗಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ:

ಆತ್ಮಾಪಮ್ಯೇನ ಸರ್ವತ್ರ ಸಮಂ ಪಶ್ಯತಿ ಯೋಃರ್ಜುನ |

ಸುಖಂ ವಾ ಯದಿ ವಾ ದುಃಖಂ ಸ ಯೋಗೀ ಪರಮೋ ಮತಃ || (೬ : ೩೨)

“ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಸಮತ್ವವನ್ನು ಕಾಣುತ್ತ ಇತರರ ಸುಖದುಃಖಗಳನ್ನು ತನ್ನವೇ ಎಂದು ಯಾರು ಪರಿಗಣಿಸುತ್ತಾನೆಯೋ ಅವನೇ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಯೋಗಿ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಾನೆ.”

ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ತನ್ನನ್ನು ಪಡೆದಾಗ ಇಡೀ ಜಗತ್ತನ್ನು ಪಡೆದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಆಗ ಎಲ್ಲರೂ ಅವನ ಅಂಶವೇ ಆಗುತ್ತಾರೆ, ಇಡೀ ಜಗತ್ತು ಅವನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಅಂಶವಾಗುತ್ತದೆ. ಇತರರಿಗೆ ಹಾನಿಯಾದರೆ ತನಗೇ ಹಾನಿಯಾದಂತೆ. ದೇಹವು ನಮ್ಮ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಅಂಗವಾಗಿರುವಂತೆ ಇಡೀ ಸಮಾಜವೂ ನಮ್ಮ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಅಂಗ, ಅದು ನಮ್ಮ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ವಿಸ್ತರಣೆ. ನಮ್ಮ ದೇಹವನ್ನು ನಾವು ಪೋಷಿಸುವಂತೆ ಸಮಾಜವನ್ನೂ ಪೋಷಿಸಬೇಕು, ಅದು ಆರೋಗ್ಯವಾಗಿರುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅದು ಭ್ರಷ್ಟವೂ ವಿಷಪೂರಿತವೂ ಆದರೆ ಆದರಿಂದ ನಮಗೇ ಹಾನಿ. ಈ ಮೇಲಿನ ಶ್ಲೋಕಕ್ಕೆ ಮಧುಸೂದನ ಸರಸ್ವತಿಗಳು ಹೀಗೆ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವನ್ನು ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ: ಸ್ವಸ್ಯ ಅನಿಷ್ಟಂ ಯಥಾ ನ ಸಂಪಾದಯತಿ, ಏವಂ ಪರಸ್ಯ ಅನಿಷ್ಟಂ ನ ಸಂಪಾದಯತಿ, ಪ್ರದ್ವೇಷಶೂನ್ಯತ್ವಾತ್ | ಏವಂ ಸ್ವಸ್ಯ ಇಷ್ಟಂ ಯಥಾ ಸಂಪಾದಯತಿ, ತಥಾ ಪರಸ್ಯ ಇಷ್ಟಂ ಯಃ ಸಂಪಾದಯತಿ, ರಾಗಶೂನ್ಯತ್ವಾತ್ || “ಹೇಗೆ ಅವನು ತನಗೆ ಅನಿಷ್ಟವಾದುದನ್ನು ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲವೋ ಹಾಗೆಯೇ ಅವನು ಇತರರಿಗೂ ಅನಿಷ್ಟವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಅವನಲ್ಲಿ ದ್ವೇಷಭಾವನೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಅದೇ ರೀತಿ ಅವನು ತನಗೆ ಇಷ್ಟವಾದುದನ್ನು ಮಾಡುವಂತೆಯೇ ಇತರರಿಗೂ ಇಷ್ಟವಾದುದನ್ನೇ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಅವನಲ್ಲಿ ರಾಗವಿರುವುದಿಲ್ಲ.”

ಹೀಗೆ ಅಭ್ಯಾಸವೈರಾಗ್ಯಗಳಿಂದ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ತನ್ನ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಪರಿಧಿಯನ್ನು ಮೀರಿ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಉನ್ನತಿಯನ್ನೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ವಿಸ್ತರಣೆಯನ್ನೂ ಪಡೆಯುತ್ತಾನೆ. ಇದು ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರ ‘ಆತ್ಮನೋ ಮೋಕ್ಷಾರ್ಥಂ ಜಗದ್ಧಿತಾಯ ಚ’ ಎಂಬ ಆದರ್ಶವನ್ನೇ ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ♦

ದೇವಾನಾಂಪ್ರಿಯ - ಭಕ್ತಾರಾಣಿ

(ಕನ್ನಡ ಶ್ಲೋಕರೂಪಿ ಭಗವದ್ಗೀತೆ-೧೨ನೇ ಅಧ್ಯಾಯ)

ವಿಜಯನಾಥ ಭಟ್ಟ, 'ಕೌಂಡಿನ್ಯ'

ಲೋಕೋತ್ತರ ಕೃತಿಯಾದ ಭಗವದ್ಗೀತೆಯನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಪದ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿ ಅನುವಾದಿಸಿ, 'ವಿಜಯನಿ' ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದವರು ಶ್ರೀ ವಿಜಯನಾಥ ಭಟ್ಟರು. ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಸಂಸ್ಥೆಯೊಂದರ ಉಚ್ಚ ಅಧಿಕಾರಿಯಾಗಿದ್ದು ಈಗ ನಿವೃತ್ತರಾಗಿರುವ ಶ್ರೀಯುತರು ಕನ್ನಡ, ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಎರಡೂ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ, ಗದ್ಯ ಪದ್ಯ ಎರಡೂ ಪ್ರಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಣತರು.

ಶ್ರೀ ಮಧ್ಯಗವದ್ಗೀತೆ ಅನಂತಮುಖಿ. ನಾವು ಯಾವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೂ ಅದು ಆ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ತೆರೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಗೀತಾಚಾರ್ಯನ ಕೌಶಲ, ಪರಿ ಅಂತಹದು. ನಾವು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಓದಿದಷ್ಟೂ ಅದು ನಮಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿ ಬಾರಿಯೂ ಹೊಸ ಹೊಸ ಆಯಾಮಗಳು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ತೆರೆದು ನಿಲ್ಲುತ್ತವೆ.

'ಗೀತೆ' - ಜ್ಞಾನ, ಕರ್ಮ, ಭಕ್ತಿ, ರಾಜಯೋಗ ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಸಮರಸಗೊಳಿಸಿ ನಮಗೆ ದಿವ್ಯಪಾಕವನ್ನು ಉಣಬಡಿಸುವ ಒಂದು 'ಸಮನ್ವಯ ಗ್ರಂಥ'. ಮುಕ್ತಿಯನ್ನರಸುವವರಿಗೆ ಅವರವರದೇ ದಾರಿಯನ್ನು ಅದು ತೋರಿಸಿಕೊಡುತ್ತದೆ. ಒಂದೊಮ್ಮೆ ಅದು 'ಕರ್ಮಯೋಗ'ದ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಕೊಂಡಾಡಿದರೆ, ಅದರ ಬೆನ್ನಲ್ಲೇ ಅದು ಸಾಂಖ್ಯರಿಗೆ (ಜ್ಞಾನಿಗಳಿಗೆ) 'ಜ್ಞಾನಯೋಗ'ವೇ ಯೋಗ್ಯವೆಂದು ಶ್ಲಾಘಿಸುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಶ್ರೀಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಸುಲಭವಾದ ಮಾರ್ಗ 'ಭಕ್ತಿಯೋಗ'ವೆಂದೂ ಅದು ಸಾರುತ್ತದೆ. 'ಕರ್ಮಯೋಗ'ದ ತಿರುಳು ಫಲಶ್ರುತಾಗದ ಮನೋಧರ್ಮ ಮತ್ತು ಸರ್ವಸಮರ್ಪಣಾಭಾವಗಳೇ ಎಂದು ವಾದಿಸುತ್ತಲಿದ್ದರೆ, ಅದು 'ಭಕ್ತಿಯೋಗ'ದ ನಾಂದಿಯೂ ಹೌದು ಎಂದು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತದೆ.

ಅಷ್ಟಾದಶಾಧ್ಯಾಯೀ ಗೀತೆಯಲ್ಲಿ 'ಭಕ್ತಿಯೋಗ'ವೆಂದೇ ಶಿರೋನಾಮೆಯನ್ನು ಧರಿಸಿದ ಹನ್ನೆರಡನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ ಗಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಉಳಿದೆಲ್ಲ ಅಧ್ಯಾಯಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಕಿರಿದು - ಕೇವಲ ಇಪ್ಪತ್ತು ಶ್ಲೋಕಗಳು. ಆದರೆ ಅವುಗಳಲ್ಲಿನ ಒಂದೊಂದು ಶ್ಲೋಕವೂ ಮಾಣಿಕ್ಯ. ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಮಾರ್ಗವನ್ನಾದರೂ ಜೀವನು ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ, ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ, ತಕ್ಕದಾದ ಶರೀರ ಮನಸ್ಸು ಬುದ್ಧಿಗಳನ್ನು ಸಾಧನೆಗಳಿಂದ ಹದ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಶ್ರಮಿಸಿದರೆ ಅದು ಸಾಧಕನಿಗೆ ಸುಲಭವೂ, ಪರಮಾತ್ಮನಿಗೆ ಪ್ರಿಯವೂ ಆಗುವುದೆಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ, ನಿರ್ದುಷ್ಟವಾಗಿ ಅವು ತಿಳಿಹೇಳುತ್ತವೆ.

ಈ ಹನ್ನೆರಡನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವನ್ನು ಒಳಹೊಗುವ ಮೊದಲು ಹನ್ನೊಂದನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದ ಅಂತದಲ್ಲಿಯೇ, ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಇದರ ನಿಚ್ಚಳ ಸುಳಿವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾನೆ. ದೇವಾದಿ

ದೇವತೆಗಳಿಗೂ ಕಾಣಿಸಿಗಲಸದಳವಾದ ತನ್ನ ವಿಶ್ವರೂಪವನ್ನು ಪ್ರಯಾಸದಿಂದ ನೋಡಿ ಬೆಚ್ಚಿ, ಬೆದರಿ, ಬೆರಗಾದ ಅರ್ಜುನನಿಗೆ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ವಿವರಿಸುತ್ತಾನೆ :

**ಕಾಣಲಿದನಳವಲ್ಲ, ಈ ನನ್ನ ಬಹುರೂಪ
ನೀ ನೋಡಿದೊಲು, ಪಾರ್ಥ, ನೀನೆ ಅತಿ ಧನ್ಯ !
ದೇವಾದಿ ದೇವರುಗಳನುಗಾಲ ಕಾಯುವರು
ನೋಡಲಿಂತೆನ್ನನ್ನು ಭಜಿಸುತಲನನ್ಯ || (೧೧ : ೫೨)**

**ವೇದ ಓದಿದರೇನು? ತಪ ದಾನ ಯಜ್ಞಗಳ
ಬಿಡದೆ ಮಾಡಿದರೇನು? ಸಿಗಲಾರೆ ನಾನು !
ನಿನಗೆ ಸಿಕ್ಕೊಲು, ಅನ್ಯರಿಗೆ ದೃಷ್ಟಿಗೋಚರಕೆ
ಯಾವ ಪರಿಯಲು ಕಠಿಣ ಶ್ರಮಪಟ್ಟರೇನು? || (೧೧ : ೫೩)**

**ನನಗಾಗಿ ಮಾಡುವನು, ನನ್ನ ತಡಕಾಡುವನು,
ಅನವರತ ವಿಷಯಗಳಾಸಕ್ತಿಯನು ತ್ಯಜಿಸಿ !
ಜೀವರಾಶಿಗಳಲ್ಲಿ ಹಗೆಯ ತಾಳದ ನರನು
ನನ್ನೊಳ್ಳೊಂದಾಗುವನು, ಅನುದಿನವು ಭಜಿಸಿ || (೧೧ : ೫೩)**

ಇಷ್ಟು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ತಿಳಿ ಹೇಳಿದರೂ ಅರ್ಜುನನ ದ್ವಂದ್ವ ಇನ್ನೂ ದೂರವಾಗಿಲ್ಲ. ಸಾಕಾರ, ಸಗುಣ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ನಿಷ್ಕೆಯಿಂದ ಪೂಜಿಸುವವರು ಮತ್ತು ನಿರಾಕಾರ ನಿರ್ಗುಣಬ್ರಹ್ಮನನ್ನು ಪರಮತತ್ತ್ವವೆಂದು ಆರಾಧಿಸುವವರು - ಇವರೀರ್ದರಲ್ಲಿ ಯಾರು (ಯಾವ ಮಾರ್ಗ) ಉತ್ತಮರೆಂದು ಆತನಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಬಗೆಹರಿಯದ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯಿಂದಲೇ ಹನ್ನೆರಡನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ ಭಕ್ತಿಯೋಗ ತೊಡಗುತ್ತದೆ :

**ಓರ್ವನನವರತ ಸಾಧನೆಯಿಂದ ಭಕ್ತಿಮಾ-
ರ್ಗವ ಹಿಡಿದು ನಡೆದು ಬರುತಿಹ ನಿನ್ನ ಬಳಿಗೆ !
ಮತ್ತೋರ್ವನರ್ಚಿಸನು ಅವ್ಯಕ್ತ ತತ್ತ್ವವನೆ
ಯೋಗವಿತ್ತಮರಾರು, ಈ ಈರ್ವರೊಳಗೆ ? || (೧೨ : ೧)**

ಮುಂದಿನ ಶ್ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಉತ್ತರಿಸುತ್ತಾನೆ- ನಿನ್ನಂದೇಹವಾಗಿ, ಸಾಕಾರ, ಸಗುಣ ಪರಮಾತ್ಮನ ಆರಾಧಕನೆ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಯೋಗಿ :

ಮನಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ನನ್ನದೇ ಬಿಂಬ ಕೋಡಿಟ್ಟು
ವಿಧವಿಧದಿ ನನ್ನ ಪ್ರಾಚೀನತೆಲೆ ನಿತ್ಯ ।
ತುಂಬು ನಂಬುಗೆಯಿಂದ ಸೇವಿಸುವ ಸಾಧಕನೆ
ಲೋಕದೊಳಗುತ್ತಮನು ಎಂಬುದೇ ಸತ್ಯ ॥ (೧೨ : ೨)

ನಂತರ ಬರುವ ಮೂರನೇ ಮತ್ತು ನಾಲ್ಕನೇ ಶ್ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿ
ನಿರಾಕಾರ, ನಿರ್ಗುಣ ಬ್ರಹ್ಮತತ್ವದ ವಿವರಣೆಯಿದ್ದು, ಅಂತಹ
ಏಕಮೇವಾದ್ವಿತೀಯ ತತ್ವದ ಆರಾಧನೆಯೂ ಪರಮಾತ್ಮ
ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರವನ್ನು ಕೊಡಿಸಬಲ್ಲದು ಎನ್ನುತ್ತಾನೆ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ :

ಅವ್ಯಕ್ತ ತತ್ವವೂ ಸರ್ವತ್ರ ಅವಿನಾಶಿ
ಚಿಂತನೆಗೆ ಹೊರತು ಅದು, ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಬಲೆಗೆ ।
ಸಿಲುಕದದು, ವ್ಯಾಪಿಸಿದೆ ಭೂವೈರಮದುದ್ದಗಲ
ಭವ್ಯವದು, ತುಯ್ಯಲಾರದು ಕಾಲದಲೆಗೆ ॥ (೧೨ : ೩)

ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯಂಗಳಿಗೆ ತೊಡಿಸಿ ಕಡಿವಾಣ ಸಮ-
ದೃಷ್ಟಿ ಹರಿಸತ ಎಲ್ಲ ದಶದಿಕ್ಕುಗಳಿಗೆ ।
ಜೀವರಾಶಿಗಳೊಳಿತು ಸರ್ವದಾ ಬಯಸುವವ -
ನಂತರಲಿ ಬಂದು ಸೇರುವ ನನ್ನ ಬಳಿಗೆ ॥ (೧೨ : ೪)

ಐದನೇ ಶ್ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಭವದೇಹಿಗೆ ಅವ್ಯಕ್ತ ತತ್ವದ
ಪರಿಕಲ್ಪನೆ ಮತ್ತು ಪೋಷಣೆ ಎಷ್ಟು ಕಷ್ಟಕರವಾದುದೆಂದು
ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ :

ಅವ್ಯಕ್ತ ತತ್ವದರ್ಚನೆಯ ನೆಚ್ಚುವ ಮಂದಿ-
ಗಹುದಧಿಕತರ ದಣಿವು, ನೂರಾರು ಬಾರಿ ।
ಸಾಧಕರ ಪಾಳಿ ಉಣಲುಂಟು ದಂಡನೆ, ನೋವು,
ಬಿಡುಗಡೆಯ ಈ ಮಾರ್ಗ ಬಲು ಬಳಸುದಾರಿ ॥ (೧೨ : ೫)

ಬಳಿಕದ ಆರನೇ ಮತ್ತು ಏಳನೇ ಶ್ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ,
'ಯಾರು ತನ್ನೆಲ್ಲ ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಪರತತ್ವಕ್ಕೆ ಮುಡಿಪಾ
ಗಿಟ್ಟು, ಅವಿರತವಾಗಿ ಮತ್ತು ಏಕಾಗ್ರತೆಯಿಂದ ನನ್ನನ್ನೇ
ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತಾರೋ ಅಂತಹವರ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ನಾನು ಯಾವತ್ತೂ
ಬದ್ಧನಾಗಿರುವೆ' ನೆಂದು ಭರವಸೆ ಕೊಡುತ್ತಾನೆ :

ಮಂದಿಯಿಹರೊಂದು ಬಗೆ - ಸರ್ವಕರ್ಮಗಳನ್ನು
ನನ್ನಡಿಗೆ ಮುಡಿಪಾಗಿ ಕೊಟ್ಟು ಕೊಂಬುವರು ।
ಕಾಣರವರನ್ನರನು, ನನ್ನೋರ್ವನನೆ ಯೋಗ
ಸಾಧನೆಯ ಗುರಿಯಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಬುವರು ॥ (೧೨ : ೬)

ನನ್ನ ನೆಚ್ಚಿದ ಭಕ್ತ ದಿವ್ಯಚೇತಸರಾರು
ಭವಸಾಗರದಿ ಸದಾ ಕೊರಗಬೇಕಿಲ್ಲ ।
ಪಾರ್ಥ, ಕೇಳೆನ್ನದಿದು ಬಾಸೆ, ಅಪರಂದಿಗೂ
ಹುಟ್ಟು ಸಾವಿನ ನಡುವೆ ಕರಗಬೇಕಿಲ್ಲ ॥ (೧೨ : ೭)

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಮುಂದುವರಿದು, ಎಂಟನೇ ಶ್ಲೋಕದಲ್ಲಿ,
ಅವರು ತಂತಮ್ಮ ಮನೋಬುದ್ಧಿಗಳನ್ನು ಪರಮಾತ್ಮನಲ್ಲಿ
ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತೊಡಗಿಸಿರುವಂತೆ ಸೂಚಿಸುತ್ತಾನೆ :

ತಳವೂರಿ ನಿಲಲೆನ್ನ ಧ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ಮನ
ತಿಳಿವನ್ನು ಚಿರವಾಗಿ ಎನ್ನಲ್ಲಿ ನಿಲಿಸು ।
ಫಲವಾಗಿ ಮೇಲೇರಿ ಬರುವೆ, ನಿಸ್ಸಂದೇಹ,
ಎಂದೆಂದು ಕೊನೆಯಿರದೆ ನನ್ನಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸು ॥ (೧೨ : ೮)

ತದನಂತರ ಬರುವ ಮೂರು ಶ್ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ,
ಅರ್ಜುನನಿಗೆ ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟು ತನ್ನ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಸದಾ
ಪರಮಾತ್ಮನಲ್ಲಿಯೇ ಏಕಾಗ್ರಗೊಳಿಸುವಂತೆಯೂ, ಅದು
ಅಸಾಧ್ಯವಾದರೆ, ಕನಿಷ್ಠ ಪಕ್ಷ, ತಾನು ಮಾಡುವ ಎಲ್ಲಾ
ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಪರಮಾತ್ಮನಿಗಾಗಿಯೇ ಮಾಡುವಂತೆಯೂ,
ಅದೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ತಾನು ಮಾಡುವ ಎಲ್ಲಾ
ಕರ್ಮಗಳ ಫಲಗಳನ್ನೂ ಪರಮಾತ್ಮನಿಗೇ ಸಂಪೂರ್ಣ
ಸಮರ್ಪಿಸುವಂತೆಯೂ ಸಲಹೆ ನೀಡುತ್ತಾನೆ :

ಒಂದೊಮ್ಮೆ ಎನ್ನಲ್ಲಿ ಹರಿಯದಿರೆ ಕಪಿಮನಸು
ಅಭ್ಯಸಿಸುತಿರು ಹಗಲಿರುಳು ಮರಳಿ ಮರಳಿ ।
ಹೊರತೋಟಿ ಬದಿಗಿಟ್ಟು, ಒಳದನಿಗೆ ಓಗೊಡಲು
ಸಾಫಲ್ಯವನು ಸಾಧಿಸುವೆ ಚಿತ್ತವರಳಿ ॥ (೧೨ : ೯)

ಎಟುಕಲಾರದೆ ನಿನಗೆ ಚಿತ್ತವೃತ್ತಿ ನಿರೋಧ?
ನೀನು ಮಾಡುವುದೆಲ್ಲ ನನಗಾಗೆ ಇರಲಿ ।
ನನ್ನನರ್ಚಿಸಲೆಂದೆ ಕಜ್ಜಗಳ ಮಾಡುವೊಡೆ,
ನೀ ಪಡೆವೆ ಸಿದ್ಧಿ, ನಿನಗೀಯರಿವು ಬರಲಿ ॥ (೧೨ : ೧೦)

ಇನಿತನ್ನು ಮಾಡುವುದು ನಿನಗಾಗದಿರೆ, ನನ್ನ
ಅರಿವನ್ನು ಕೊಡುವೆ ಯೋಗದ ದಾರಿ ಹಿಡಿದು ।
ಮನಸ್ಸು ಬುದ್ಧಿಗಳನ್ನು ಅದುಮಿಟ್ಟು ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ
ಬಿಟ್ಟುಬಿಡು ಕರ್ಮಗಳ, ಫಲದಾಸೆ ತೊಡೆದು ॥ (೧೨ : ೧೧)

ಹನ್ನೆರಡನೆಯ ಶ್ಲೋಕದಲ್ಲಿ, ಪರಮಾತ್ಮನು ಇತರ
ಬಳಸುದಾರಿಗಳಿಗಿಂತ ನಿಷ್ಕಾಮಕರ್ಮವೇ ಸನ್ನಿಹಿತ ಪಡೆಯಲು
ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಮಾರ್ಗವೆಂದು ತಿಳಿಯಹೇಳುತ್ತಾನೆ :

ಅರಿವಿಲ್ಲದಭ್ಯಾಸಕ್ಕಿಂತ ಮಿಗಿಲಿವು, ಬರಿ
ಅರಿವಿಗಿಂತಲು ಕುರಿತು ಧ್ಯಾನಿಪುದು ಮಿಗಿಲು ।
ಒಂದೆ ಧ್ಯಾನಕು ಮಿಗಿಲು ನಿಷ್ಕಾಮ ಕೈಂಕರ್ಯ,
ಅಲ್ಲಿಂದ ಸನ್ನಿಹಿತ ಬರಿಯೊಂದೆ ಮಜಲು ॥ (೧೨ : ೧೨)

ನಂತರ ಬರುವ ೧೩ ರಿಂದ ೧೯ರ ವರೆಗಿನ ಏಳು
ಶ್ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ತನಗೆ ನಿಕಟರಾದ, ಅತಿಪ್ರಿಯರಾದ,
ಎಚ್ಚಿತ್ತ ಸಾಧುಭಕ್ತರ ವಿವಿಧ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಲೋಕಸಂಗ್ರಹಕ್ಕಾಗಿ
ವರ್ಣಿಸುತ್ತಾನೆ :

ಸಕಲ ಜೀವಕೆ ಪ್ರೀತಿ ಎರೆ, ಹಗೆಯ ಹೊಗೆ ಬೇಡ,
ನೇಹ ಕರುಣದ ಸೆಲೆ ಸತತ ಸ್ತವಿಸುತಿರಲಿ ।
ತಾನು, ತನದನ್ನದಲೆ, ತಾನು ಮೇಲೆನ್ನದಲೆ
ಅಳುನಗುಗಳೊಂದಾಗಿಸುವ ಅರಿವು ಬರಲಿ ॥ (೧೨ : ೧೩)